kotona Pohjois-Karjalassa

Yhteinen arki, yhteinen tulevaisuus

2026

Suomen kieli ja opiskelu

Arki ja turvallisuus

Harrastukset ja yhdistystoiminta

Työ ja yrittäjyys

Kotoutumispalvelut

TIETOA JA TARINOITA ELÄMÄSTÄ POHJOIS-KARJALASSA

POHJOIS-KARJALA

Kotona Pohjois-Karjalassa

JULKAISIJA

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto/
Stay and Live in North Karelia
– Elä ja Osallistu Pohjois-Karjalassa
(ELO) -hanke, 2026

YHTEISTYÖSSÄ

WiNK – Töihin Pohjois-Karjalaan -hanke

Talent Hub Eastern Finland -hanke

Sami Tolvanen, viestintäpäällikkö,
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

TOIMITUS

Päätoimittaja Timo Leinonen

ELO-hankkeen julkaisutyöryhmä:
Mononen Jenna, Nupponen Mari,
Riipinen Tarja-Liisa, Roosvalt Marit,
Saarelainen Tiia, Szwarczewska Maja

GRAAFINEN SUUNNITTELU JA TAITTO
Entra Marketing Oy, Jaana Konttinen

PAINO JA PAINOSMÄÄRÄ
Grano, 1600 kpl

KANNEN KUVA
Bahia El Ayoubi

Sydämelliset kiitokset kaikille haastatteluihin osallistuneille ja juttujen kirjoittajille!

Euroopan unionin osarahoittama

Elinvoimakeskus

POHJOIS-KARJALA Maakuntaliitto

ELO Pohjois-Karjala

SISÄLLYS

3
Pääkirjoitus

4
Pohjois-Karjalan kansainvälistyminen näkyy jo väestössä ja työmarkkinoilla

KUVA: RIINA TURUNEN

6
”Perheen hyvinvointi on kaikkein tärkein”

8
Uudet asukkaat vahvistavat kuntaa

10
Jokainen ihminen ja kotoutumiskaari on ainutlaatuinen

KUVA: TOMMI RAUTIO

11
Kaikilla on oikeus turvalliseen arkeen

12
Safewo Hidi viihtyy työssään Kontiolahdella

13
Porokylän Leipomossa kansainväliset työntekijät ovat arkipäivää

13
Tiehöylävalmistajalla on ollut kansainvälistä osaamista jo 30 vuotta

14
Jo joka toisessa suomalaisessa yrityksessä työskentelee ulkomaalais-taustainen työntekijä

15
Kun työpaikkaa ei löytynyt, perustimme yrityksen

16
Yrittäjyyspalvelut ovat tukenasi yrittäjyyden polulla

17
Monipuoliset opiskelumahdollisuudet kaikille

19
Rohkeasti suomeksi

19
Kielikahvilassa oppii suomea ja tutustuu uusiin ihmisiin

20
Maksuton harrastus löytyy koulupäivän jälkeen

KUVA: MARI NUPPONEN

21
Vapaaehtoistyöstä uusia ystäviä ja kokemuksia

22
Harrastuksista iloa arkeen ja uusia tuttavuuksia

23
Tervetuloa rakentamaan elämää Pohjois-Karjalaan

POHJOIS-KARJALAN TULEVAISUUTTA **KIRJOITETAAN YHDESSÄ**

Rakennamme Pohjois-Karjalan tulevaisuutta juuri nyt päätöksillä ja valinnoilla, joita teemme arjessa, työssä ja yhteisöissä. Ihmiset, jotka opiskelevat, tekevät työtä, perustavat yrityksiä, kasvattavat perheitä ja elävät elämäänsä luovat suunnan koko Pohjois-Karjalalle.

Nuorina päättäjinä ajattelemme usein, millaisessa Pohjois-Karjalassa tämän päivän lapset elävät 20, 30 tai 40 vuoden kuluttua. Haluamme maakunnan, joka on elinvoimainen, kansainvälinen ja avoin uusille mahdollisuuksille. Pohjois-Karjalassa on oltava nuoria aikuisia, jotka luovat omalla työllään kasvua ja samalla pitävät kiinni ikäihmisille annetusta palvelulupauksesta. Tässä kokonaisuudessa maahanmuutto on keskeinen osa tulevaisuuttamme.

Yhä useampi pohjoiskarjalainen on syntynyt toisessa maassa tai muuttanut tänne eri puolilta maailmaa. He ovat opiskelijoita, työntekijöitä, yrittäjiä, perheenjäseniä, naapureita ja ystäviä. He tuovat mukanaan osaamista, kokemusta, kielitaitoa, kansainvälisiä verkostoja ja uusia näkökulmia, jotka vahvistavat yhteistä kykyämme rakentaa elinvoimaista ja hyvinvoivaa maakuntaa. Samalla he ovat mukana kirjoittamassa Pohjois-Karjalan tarinaan uutta lukua.

Menestyksemme riippuu siitä, miten me otamme karjalaisella avoimuudella ihmiset vastaan ja miten he löytävät paikkansa yhteiskunnassa. Ihmisten tulee saada käyttää osaamistaan täällä ja kokea kuuluvansa yhteisöön. Vain siten kotoutuminen muuttuu aidoksi osallisuudeksi ja kasvuksi.

Maailman muutos ja osaajista käytävä kilpailu haastavat meitä kehittämään Pohjois-Karjalaa entistä vetovoimaisemmaksi. Meidän on tehtävä Pohjois-Karjalasta paikka, johon on hyvä tulla ja jonne on hyvä jäädä. Täällä erilaiset taustat nähdään voimavarana ja yhdenvertaisuus toteutuu arkisena huomioimisena.

Uskomme, että Pohjois-Karjalan vahvuus löytyy ihmisistä ja heidän välisestään yhteistyöstä. Tulevaisuuden Pohjois-Karjala kuuluu meille kaikille – myös heille, jotka ovat löytäneet kotinsa täältä vasta hiljattain.

Emilia Kangaskolkka

Pohjois-Karjalan maakuntavaltuuston puheenjohtaja

KUVA: SALLA SEESLAHTI

POHJOIS-KARJALAN KANSAINVÄLISTYMINEN NÄKYY JO VÄESTÖSSÄ JA TYÖMARKKINOILLA

Pohjois-Karjala on muuttunut kansainvälisemmäksi nopeammin kuin moni ehkä arjessa huomaa. Maakunnassa asuu jo yli 11 000 vieraskielistä ihmistä, ja eri kieliä puhutaan kaikkiaan 83. Ilman muualta muuttaneita pohjoiskarjalaisia olisi suunnilleen Liperin kunnan väkiluvun verran vähemmän.

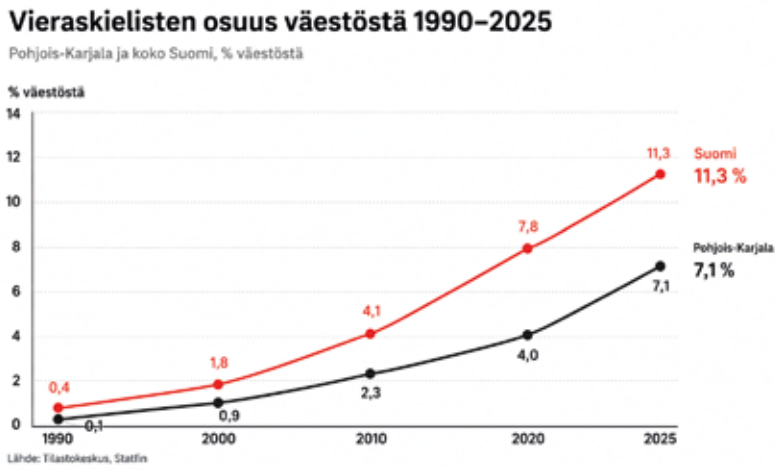

Kansainvälistyminen ei ole vain suurten kaupunkien ilmiö. Pohjois-Karjalassa se näkyy kouluissa, oppilaitoksissa, työpaikoilla ja palveluissa. Venäjänkieliset muodostavat yhä suurimman vieraskielisten ryhmän, mutta maakuntaan tullaan monesta suunnasta opiskelemaan, tekemään työtä ja rakentamaan uutta arkea.

Erityisen vahvasti kansainvälistymistä vauhdittaa koulutus. Pohjois-Karjala on koulutusmaakunta, ja Joensuussa opiskelijoiden osuus väestöstä on maan toiseksi suurin Vaasan jälkeen. Kansainväliset opiskelijat ovat tärkeä osa tätä kokonaisuutta.

> *Joensuussa opiskelijoiden osuus väestöstä on maan toiseksi suurin Vaasan jälkeen.*

Maakunnan kannalta ratkaisevaa on kuitenkin se, mitä tapahtuu opintojen jälkeen. Pohjois-Karjalan väestö ikääntyy, ja työmarkkinoilta poistuu tulevina vuosina enemmän ihmisiä kuin nuorista ikäluokista tulee tilalle. Siksi kansainvälisten osaajien merkitys kasvaa.

Tulijat tarvitsevat syyn jäädä

Pelkkä maahanmuutto ei kuitenkaan vielä ratkaise osaajapulaa. Jos opiskelijat ja muut maakuntaan muuttaneet eivät löydä harjoittelupaikkoja, työpaikkoja tai kiinnittymisen mahdollisuuksia, he jatkavat helposti muualle Suomeen. Silloin Pohjois-Karjala menettää sekä osaajia että koulutukseen tehtyjen panostusten hyödyt.

Tilastot kertovat tästä jo nyt. Vuonna 2024 Pohjois-Karjalasta muutti muualle Suomeen lähes 900 ulkomaalaistaustaista ihmistä. Suhteessa väestömäärään ulkomaalaistaustaisten todennäköisyys muuttaa muualle maahan oli lähes nelinkertainen suomalaistaustaisiin verrattuna. Yli puolet lähtijöistä oli 18–34-vuotiaita – juuri sitä ikäryhmää, jota työmarkkinoilla tarvitaan.

Pohjois-Karjalan kansainvälistyminen on siis vahvuus, mutta sen hyödyt eivät toteudu itsestään. Maakunnan tulevaisuuden kannalta olennaista on, kuinka hyvin tänne muuttaneet ihmiset löytävät paikkansa opinnoissa, työelämässä ja yhteisöissä.

KIMMO NIIRANEN
Maakunta-asiamies,
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
KUVA: LAURA JUSSILA

Työmahdollisuudet ratkaisevassa roolissa

Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toteuttamassa RUSTIK-hankkeessa selvitettiin syksyllä 2025 maahanmuuttaneiden näkemyksiä kotoutumisesta, viihtyvyydestä sekä palvelutarpeista.

Kyselyyn vastasi yhteensä 1 235 henkilöä. Vastaajista 71 % kertoi olevansa tyytyväisiä tai erittäin tyytyväisiä elämäänsä Pohjois-Karjalassa. Vastaajista 40 % ajatteli asuvansa nykyisessä asuinkunnassa vielä viiden vuoden kuluttua. 11 % ajatteli, ettei asu enää nykyisessä asuinkunnassaan viiden vuoden kuluttua ja 49 % oli epävarmoja kannastaan.

Yleisin syy poismuuttoaikeiden taustalla oli työmahdollisuuksien puute.

Tulokset kertovat maahanmuuttoon liittyvästä potentiaalista. Samalla ne kertovat kuitenkin myös siitä, että tuo potentiaali ei ole vielä läheskään täysimääräisessä käytössä – pitovoimaa tarvitaan.

Kyselyyn voit tutustua tarkemmin Pohjois-Karjalan maakuntaliiton tilastosivuilta, https://pohjois-karjala.fi/kotoutuminen

Numeroita Pohjois-Karjalan **muuttoliikkeestä**

161 418
asukasta
vuoden 2025 lopussa

8 432
ulkomaan kansalaista
eli **5,2 %** väestöstä

VIERASKIELISTEN ASUKKAIDEN KEHITYS

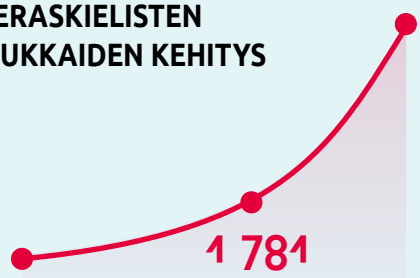

369
vuonna
1990

1 781
vuonna
2000

11 474
vuonna
2025

83
eri kieltä

Bonjour! ¡Hola! 你好 Tere! Hello! أهلاً Guten Tag! Привет! नमस्ते

Vieraskielisten osuus on kasvanut tällä vuosituhannella noin **seitsenkertaiseksi**

MUUTTOLIIKE VUONNA 2024

Pohjois-Karjalaan muutti ulkomailta
2 024
henkilöä

Väkilukuun suhteutettuna maahanmuutto oli maakunnista **viidenneksi vilkkainta.**

Pohjois-Karjalasta muutti muualle Suomeen
4 814
henkilöä

Heistä **892** oli ulkomaalaistaustaisia.

Yli puolet ulkomaalaistaustaisista poismuuttajista oli **18–34-vuotiaita.**

”PERHEEN HYVINVOINTI ON KAIKKEIN TÄRKEIN”

Outokummussa reilut kolme vuotta asunut syyrialainen perhe kertoo, millaisia ajatuksia heillä on asuinpaikastaan ja tulevaisuudensuunnitelmistaan.

TEKSTI JA KUVAT: RIINA TURUNEN, TRADENOMIOPISKELIJA, KARELIA-AMMATTIKORKEAKOULU.
ARTIKKELI ON JULKAISTU ENSIMMÄISEN KERRAN KOTONA KUMMUSSA -JULKAISUSSA ELOKUUSSA 2025.

Mustafa Diran ja hänen vaimonsa **Suhayla Mohamed** muuttivat Suomeen yli kolme vuotta sitten Syyriasta. Perheeseen kuuluu neljä lasta.

Mustafa kuvailee itseään sosiaaliseksi. Hän käy suomen kielen kurssia ja on opiskellut Riveriassa Tutkintokoulutukseen valmentavassa koulutuksessa (TUVA). Hän on nyt aloittanut Maahanmuuttanut matkalla ammattiin (MAMA)-koulutuksen Riveriassa. Mustafa on kiinnostunut metallialasta.

– Kävin haastattelussa ja sain opiskelupaikan Riveriasta. Ammattiin opiskelu alkaa elokuussa, Mustafa kertoo.

Vaimo Suhayla odottaa seuraavaa suomen kielen kurssia.

– Tulevaisuudessa haluaisin tehdä töitä lastenhoitajana, Suhayla kertoo.

Mustafa tunsi Suomesta ennakkoon vain Nokian puhelimet.

– Mietin, että miten voin oppia tätä kieltä, kun se on niin vaikeaa. Mutta nyt kielitaito on jo parempi, Mustafa kertoo suomeksi.

– Ajattelin, että minun pitää oppia kieli ja tutustua suomalaiseen kulttuuriin ja tapoihin, jotta voin asua Suomessa.

Pariskunta luonnehtii suomalaisia rauhallisiksi ja luotettaviksi.

– Nyt kun olemme asuneet Suomessa kolme vuotta, niin olen sopeutunut ja kaikki tuntuu tutummalta tällä hetkellä, Suhayla kertoo.

“Meillä Outokummussa”

Mustafa kertoo pitävänsä kaikesta Outokummussa.

– Olen rauhallinen ihminen ja haluan asua maaseudulla. Outokummussa asuminen sopii minulle.

Perhe arvostaa läheltä löytyviä palveluita, kuten kauppoja, koulua ja kirjastoa.

– Uskon, että voin löytää täältä töitä opiskelujeni jälkeen, Mustafa sanoo.

– Meillä Outokummussa on esimerkiksi kaivos, Mustafa mainitsee ja nauraa käyttäessään ilmaisua “meillä”. Hän kertoo käyttävänsä “omistusmuotoa” kaupungista puhuessaan esimerkiksi Helsingissä asuvan kaverinsa kanssa asuinpaikastaan.

– Meillä on todella kaunis vanha kaivos ja kaupunki, Mustafa jatkaa ja kertoo ihmettelevänsä muualla Suomessa asuvia kavereitaan, jotka puhuvat muuttamisesta esimerkiksi toiseen kaupunkiin.

– Sanon heille miksi? Outokummussa on hyvä olla. Voi opiskella ja saada töitä ja palvelut ovat lähellä, Mustafa kertoo.

Myös Suhayla pitää monista asioista kaupungissa, mutta erityisesti järvet ja koulut ovat hänelle tärkeitä.

Arki löytyi ystävien, koulun ja harrastusten kautta

Mustafa ja Suhayla kertovat perheystävien olleen tärkeitä Outokumpuun kotiutumisessa.

– Saimme apua myös esimerkiksi kaupungilta ja sosiaalitoimistosta, Mustafa kertoo.

Suomalaisia ystäviä ja tuttuja on myös löytynyt.

– Minä olen saanut monta kaveria. Ensimmäinen oli kotoutumisohjaaja **Jenna**. Sain myös ystävän Punaisesta Rististä. Meillä on myös ihana naapuripariskunta. Juttelemme usein. He ovat mukavia ihmisiä, Mustafa kertoo.

– Lapset sopeutuivat nopeasti, kun he aloittivat koulun, Suhayla sanoo.

– Alkuun oli vaikeampaa, kun he eivät osanneet suomen kieltä. Mutta kun he saivat kavereita ja oppivat suomen kieltä, on mennyt paremmin. Lapsilla on nyt paljon kavereita. Etenkin **Ramalla**, joka osaa jo hyvin suomen kieltä, Mustafa kertoo.

Lapsista vanhin, Rama, on 10-vuotias. Hän pitää Outokummussa erityisesti koulusta ja liikuntatunneista. Muiden perheiden kanssa perhe käy joka lauantai yhteisellä salivuorolla pelaamassa esimerkiksi jalkapalloa. Rama tykkää myös käsitöistä, esimerkiksi neulomisesta.

– Kokeilin myös karatea, mutta se oli mielestäni tylsää. Vaihdoin lajin lentopalloon ja nyt olen jo hyvä siinä, Rama kertoo.

Lentopalloharrastuksen lisäksi Rama käy uimassa ja pelaa jalkapalloa. Myös **Rayan**-sisko tykkää pelata jalkapalloa.

Pitää oppia suomen kieli

Mustafa kertoo asettaneensa itselleen tavoitteita Suomeen saavuttuaan.

– Haluan saada tutkinnon ja palkkatyön, jotta voin huolehtia perheestäni. Perheen hyvinvointi on kaikkien tärkein. Olen varma siitä, että tavoitteeni tulevat toteutumaan, Mustafa sanoo.

– Minulla oli pointtina se, että pitää oppia suomen kieltä. Jos oppii suomen kieltä, niin voi sopeutua paremmin tähän yhteiskuntaan ja tämän maan toimintaperiaatteisiin.

Turvallisuuden tunne on keskeistä.

– Koemme olevamme täällä turvassa. Se on vaikuttanut myös mielialaamme, Suhayla kertoo. ■

Kuvassa vasemmalta Mustafa Diran, Rama (10), Rayan (9), Abdullatif (6) ja edessä Jana (pian 2). Heidät on kuvattu Perheidenpaikassa Outokummussa.

UUDET ASUKKAAT VAHVISTAVAT KUNTAA

TEKSTI: POLINA POPOVA, ASIAKASVASTAAVA, LUOTSI POHJOIS-KARJALA,
SANNA RAETSAARI, KOTOUTUMISSUUNNITTELIJA,
INTERNATIONAL HOUSE JOENSUU, JOENSUUN KAUPUNGIN KOTOUTUMISPALVELUT
KUVA: BAHIA EL AYOUBI

Jokainen Pohjois-Karjalan kunta tarjoaa alueellaan asuville, ulkomailta kuntaan muuttaneille uusille kuntalaisille kotoutumispalveluita. Näiden lakisääteisten palveluiden tavoitteena on tukea maahanmuuttaneiden kotoutumista paikallisesti.

Kotoutumispalvelut sisältävät asiakkaiden ohjauksen ja neuvonnan lisäksi usein myös muita kotoutumista tukevia toimintamuotoja, kuten kielenopetusta. Kunnan lakisääteinen velvollisuus on myös tarjota omakielistä yhteiskuntaorientaatiota eli perustietoa Suomesta ja yhteiskunnassamme elämisestä.

Kotoutumisen palvelut edistävät toiminnallaan hyviä väestösuhteita, viestivät kuntalaisille maahanmuuttoon liittyvistä teemoista sekä järjestävät kuntalaisille erilaisia tilaisuuksia.

Kotoutumispalvelut tekevät tiivistä yhteistyötä eri tahojen kanssa tavoitteidensa edistämiseksi, ja tukevat palvelunsa kautta muita kotoutumistyötä tekeviä toimijoita.

Kotoutumispalvelut on suunnattu eri syistä Suomeen ulkomailta muuttaneille henkilöille, kuten työntekijöille ja opiskelijoille, Suomessa asuvien perheenjäsenille sekä humanitaarista suojelua saaneille. Kotoutumisen asiantuntijoiden työ hyödyttää kuitenkin laajasti myös muita toimijoita, kuten työnantajia, viranomaisia ja järjestöjä.

Pitovoima syntyy siitä, miten tulijat otetaan vastaan

Kotoutumista tukevien palveluiden kehittämiseen on tärkeää panostaa jatkuvasti. Kun maakuntaan muuttanut henkilö kotoutuu hyvin, hänestä tulee aktiivinen kuntalainen, joka vahvistaa oman kuntansa elinvoimaa ja tulevaisuutta.

Pohjois-Karjalan väestönkasvu perustuu pitkälti maahanmuuttoon, joten maakunnan elinvoiman turvaamiseksi ei riitä pelkästään uusien asukkaiden houkutteleminen alueelle. Yhtä olennaista on varmistaa, että he haluavat jäädä ja rakentaa elämäänsä Pohjois-Karjalassa.

Tämän varmistamiseksi on välttämätöntä, että Pohjois-Karjalassa on kotoutumisen ammattilaisia, toimivia keinoja sekä vaikuttavia toimintatapoja tukea kotoutumista ja asettautumista – sekä yhteistä tahtoa asian edistämiseksi koko maakunnassa.

International House Joensuu

Yleinen sähköposti:
internationalhouse@joensuu.fi

Työntekijöiden henkilökohtaiset yhteystiedot ovat saatavilla International House Joensuun verkkosivuilla.

Heinävesi

Satu Haapala, satu.haapala@heinavesi.fi, puh. 040 610 5420

Ilomantsi

Eini Ikonen, eini.ikonen@ilomantsi.fi, puh. 040 104 3180

Juuka

Tiia Saarelainen, tiia.saarelainen@juuka.fi, puh. 050 911 7609

Kitee

Galina Kauppinen, galina.kauppinen@kitee.fi, puh. 040 105 0319

Kontiolahti

Maja Szwarczewska, maja.szwarczewska@kontiolahti.fi, puh. 050 309 9250

Lieksa

Tugce Tunc Nevalainen, tugce.nevalainen@lieksa.fi, puh. 040 104 4931

Anna-Maija Näivö, anna-maija.naivo@lieksa.fi, puh. 040 104 4384

Milla Haapalainen, milla.haapalainen@lieksa.fi, puh. 040 104 4804

Liperi

Tarja-Liisa Riipinen, tarja-liisa.riipinen@liperi.fi, puh. 050 449 1598

Nurmes

Outi Meriläinen, outi.merilainen@nurmes.fi, puh. 040 104 5778

Aira Ilen, aira.ilen@edu.nurmes.fi, puh. 050 455 2509

Outokumpu

Jenna Mononen, jenna.mononen@outokummunkaupunki.fi, puh. 050 575 2076

Anastasia Petrova, anastasia.petrova@outokummunkaupunki.fi, puh. 050 470 1385

Polvijärvi

Polvijärven kotoutumispalveluiden yhteyshenkilönä toimii Luotsin palveluneuvoja, puh. 050 599 9929

Rääkkylä

Vaida Laasonen, vaida.laasonen@raakkyla.fi, puh. 050 3065222

Tohmajärvi ja Kitee

Katri Nieminen, katri.nieminen@kitee.fi, puh. 040 105 0877

International House Joensuu

Tervetuloa International House Joensuuhun, Joensuun kaupungin kotoutumispalveluihin!

Meiltä saat neuvontaa, kun
- sinulla on oleskelulupa Suomeen ja kotikunta Joensuussa
- tarvitset tukea kotoutumisessa ja asettautumisessa
- et tiedä, mitä tulee tehdä ja kaipaat ohjausta oikeaan palveluun

Tarjoamme muun muassa tietoa suomalaisesta yhteiskunnasta, Joensuun palveluista, vapaa-ajan viettomahdollisuuksista sekä suomen kielen opiskelumahdollisuuksista Joensuussa. Neuvomme arjen sujuvuuteen liittyvissä kysymyksissä, autamme sinua viranomaisten kanssa asioinnissa sekä annamme neuvontaa oleskelulupiin liittyen.

Palvelumme on saatavilla suomeksi ja englanniksi. Tarvittaessa tilaamme tulkin sille kielelle, jota puhut hyvin.

Palvelumme on täysin maksuton.

Varaa tapaamisaika
internationalhouse@joensuu.fi

Aukioloaikamme:
maanantai–torstai klo 10–12 ja klo 13–15:30
perjantai klo 10–12 ja klo 13–15

Osoite: Carelicum, Koskikatu 5
internationaljoensuu.fi

Löydät meidät myös Instagramista ja Facebookista.

KUVA: TOMMI RAUTIO

Nurmeksen **työllisyys- ja kotoutumispalvelut**

Tervetuloa Nurmeksen työllisyys- ja kotoutumispalveluihin!

Voit asioida meillä kaksi kertaa viikossa ilman ajanvarausta (poikkeuksena kesäaika). Vapaa asiointiaika on maanantaisin ja tiistaisin klo 9–11. Samassa toimistossa on myös Kela asiointipiste. Lisäksi rakennuksen aulassa sijaitsevat poliisin lupapalvelut.

Kotoutumispalveluiden henkilöstö on hyvin tavoitettavissa arkisin ma–pe klo 9–15 sähköpostilla, puhelimitse, WhatsApp-viestillä tai sovitulla tapaamisella.

Tarjoamme Nurmeksessa asuville vieraskielisille
- maksuttomia suomen kielen kursseja
- Kielikahvila-toimintaa
- kehitämme jatkuvasti uusia palveluja, kuntalaisten toiveiden ja tarpeiden mukaan.

Kielikahvila-ryhmässämme on 127 jäsentä ja kaikki ovat tervetulleita mukaan! Kielikahvilassa kävijät suunnittelevat yhdessä toimintaa. Leivomme, laitamme ruokaa, ulkoilemme ja liikumme Pielisareenalla sekä menemme yhdessä mukaan tapahtumiin Nurmeksessa ja muualla.

Tutustumme erilaisiin vapaa-ajan mahdollisuuksiin ja ryhmässä tiedotetaan myös ajankohtaisista asioista. Tänä kesänä järjestettiin jo toisen kerran kielikahvilan osallistujien toivoma aikuisten uimakoulu.

Lisätietoa, ajankohtaisia asioita ja yhteystietomme löydät nettisivuiltamme:
www.nurmes.fi ja www.nurmes.fi/elinvoima-ja-tyollisyys/kotoutumispalvelut

KUVA: NURMEKSEN KAUPUNKI

JOKAINEN IHMINEN JA **KOTOUTUMISKAARI** ON AINUTLAATUINEN

HANNA TOPPI

Vapaaehtoistoiminnan kehittäjä, kotoutumisen tuki, Suomen Punainen Risti Savo-Karjalan piiri

KUVA: JOHANNA MUSTONEN

Ihmisen arjen kehityskaareen vaikuttavat monet tekijät, niin myös uuteen maahan kotoutuessa. Erilaiset yksilölliset, elämäntapahtumiin liittyvät ja ympäristöstä kumpuavat tekijät vaikuttavat ihmisen kykyyn ja mahdollisuuksiin oppia kieltä, luoda verkostoja ja osallistua yhteiskunnassa – siis kotoutua.

On luonnollista, että välillä vaikuttaa siltä, että kotoutuminen etenee vauhdilla ja välillä taas tuntuu, että kehitys on taantunut.

Ihmisillä on erilaisia kotoutumista tukevia valmiuksia. Esimerkiksi soveltuva ammatillinen tai muu osaaminen, kielitaito ja taipumus oppia kieliä, hyödylliset tai henkistä hyvinvointia tukevat sosiaaliset verkostot, hyvä terveydentila ja henkinen kriisinsietokyky tukevat kotoutumista. Valmiuksien vähyys taas hidastaa sitä.

Myös yksilölliset elämäntapahtumat vaikuttavat. Traumaattiset kokemukset voivat nousta pintaan viiveelläkin tai kotoutuja voi kohdata vastoinkäymisiä ja stressiä uudessa maassa. Esimerkiksi usein läheisten tilanne ja oleskeluoikeuden peruste vaikuttavat maahanmuuttaneen arkeen. Mielen yksilöllinen tapa reagoida onnistumisiin ja vastoinkäymisiin voi vahvistaa tai heikentää ihmisen kykyä edistää kotoutumistaan.

Myös vastaanottavalla yhteisöllä on olennainen rooli: kotoutuminen vaatii sekä mahdollisuuksia että tilaa olla oma itsensä. Mahdollisuudet luoda suhteita, oppia, työllistyä ja olla aktiivinen osa yhteisöä lisäävät kuuluvuuden tunnetta ja auttavat kotoutujaa löytämään oman paikkansa.

Samalla ihmisen on tärkeää saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin ja kokea tulevansa hyväksytyksi.

Jokainen yhteisön jäsen voi omassa arjessaan edistää maahanmuuttaneiden kotoutumista. Yhteisön jäsenten avoin ja ystävällinen suhtautuminen naapurustossa, kadulla, kaupoissa, tapahtumissa ja muissa julkisissa tiloissa, myös verkossa, vahvistavat yhteisön ja maahanmuuttaneiden kykyä kaksisuuntaiseen kotoutumiseen.

Kotoutumiskaari

Punainen Risti

Kotoutuminen on prosessi

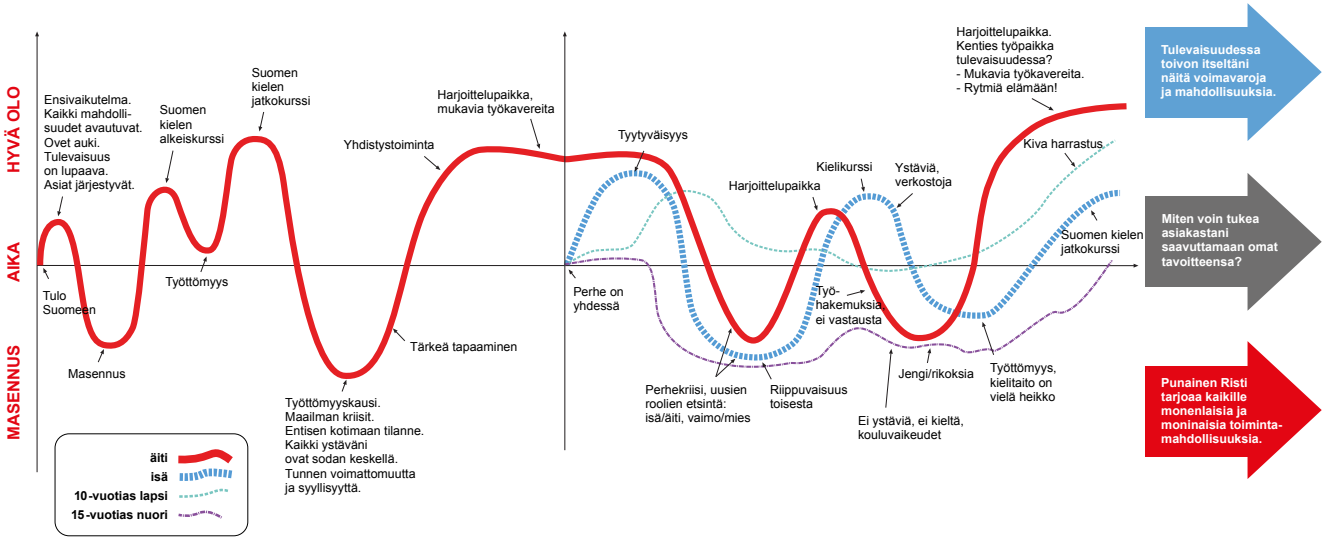

Kaikilla on oikeus **turvalliseen arkeen**

Suomi on yleisesti turvallinen maa, mutta joskus arjessa voi kohdata epäasiallista kohtelua, syrjintää tai rasismia. Ne voivat näkyä esimerkiksi loukkaavina puheina, epäreiluna kohteluna työssä tai palveluissa tai vakavimmillaan uhkailuna ja väkivaltana.

Tällaisissa tilanteissa ei tarvitse jäädä yksin.

Jos koet tulleesi kohdelluksi epäoikeudenmukaisesti, apua on saatavilla. Vakavissa tilanteissa voit tehdä rikosilmoituksen poliisille. Syrjintää koskevissa asioissa neuvoja ja tukea tarjoaa yhdenvertaisuusvaltuutettu.

Käytännön apua ja tukea saat myös Rikosuhripäivystyksestä (RIKU). RIKU auttaa esimerkiksi rikosilmoituksen tekemisessä ja tarjoaa maksutonta, luottamuksellista neuvontaa useilla eri kielillä.

Moni jättää kokemuksensa kertomatta, vaikka asiasta puhuminen ja ilmoituksen tekeminen ovat tärkeitä. Ne auttavat sekä oman tilanteen selvittämisessä että syrjinnän ja rasismin ehkäisemisessä laajemmin. Suomessa jokaisella on oikeus tulla kohdelluksi turvallisesti, yhdenvertaisesti ja kunnioittavasti.

Poliisi on kaikkien turvaaja, kaikkina aikoina

Poliisi on kaikkien Suomessa asuvien ja oleskelevien turvaaja. Suomessa poliisin toimintaa ohjaavat laki, yhdenvertaisuus ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, joten poliisiin luottaa Suomessa erittäin suuri osa ihmisistä.

Poliisin tehtävänä on ylläpitää turvallisuutta, ehkäistä ja tutkia rikoksia sekä auttaa erilaisissa arjen tilanteissa. Poliisiin voi ottaa yhteyttä esimerkiksi silloin, jos joudut rikoksen uhriksi, koet turvattomuutta tai tarvitset neuvoja turvallisuudesta. Poliisi auttaa myös lupa-asioissa, kuten passin, henkilökortin ja oleskeluun liittyvien asioiden käsittelyssä.

Tukea **rasismia kokeneille**

Joensuun seudulla toimii rasisminvastainen työryhmä, joka kokoaa yhteen viranomaisia, järjestöjä ja muita alueen toimijoita. Työryhmä seuraa alueen rasismitilannetta, käsittelee esiin nousevia ilmiöitä ja edistää yhdenvertaisuutta käytännön toimilla.

Voit ottaa yhteyttä työryhmään, jos olet itse kokenut rasismia tai syrjintää tai jos olet nähnyt tällaisen tilanteen. Yhteyttä voi ottaa myös silloin, kun haluat keskustella aiheesta esimerkiksi työsi, opintojesi tai muun elämäntilanteesi näkökulmasta.

Kaikki yhteydenotot käsitellään luottamuksellisesti, ja halutessasi voit kertoa tilanteestasi myös nimettömästi. Työryhmä tarjoaa tukea tilanteen käsittelyyn ja auttaa löytämään tarvittaessa oikeat palvelut ja asiantuntijat.

Nopeimmin saat yhteyden työryhmään Joensuun seudun monikulttuurisuusyhdistys JoMonin kautta.

Hätätilanteessa tulee aina soittaa numeroon 112.

Muissa asioissa voit ottaa yhteyttä lähimmälle poliisiasemalle tai tehdä rikosilmoituksen verkossa.

Poliisin yhteystiedot löydät verkkosivuilta: www.poliisi.fi/yhteystiedot.

KUVA: BAHIA EL AYOUBI

Jos kohtaat rasismia, vihapuhetta, uhkailua tai muuta epäasiallista kohtelua, voit ilmoittaa asiasta poliisille. Poliisi tutkii viharikoksia ja tekee yhteistyötä rasisminvastaisen työn verkostojen kanssa.

Lisätietoa viharikoksista ja avun hakemisesta: www.poliisi.fi/viharikokset · www.jomoni.fi

Mistä saa tukea elämän kriisi- ja ongelmatilanteissa?

Siun Sote, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue, sosiaali- ja kriisipäivystys

Ammattilaisen antamaa apua sosiaalisissa hätätilanteissa tai kriisitilanteissa 24/7 koko Pohjois-Karjalan alueella. Puhelinneuvontaa, ohjausta ja paikan päälle tulevaa apua.
Puh. +358 13 330 9002 (24/7)

Mieli ry/Pohjois-Karjalan kriisikeskus

Kriisikeskukselta saat kokeneiden ammattilaisten tukea ja apua kriiseihin ja erilaisiin vaikeisiin elämäntilanteisiin. Kielinä ovat suomi ja englanti.

Siltakatu 14 A 11, Joensuu, 4. kerros
Puh. 013 316 244 (toimisto ja ajanvaraus)
toimisto@pohjoiskarjalankriisikeskus.fi
www.pohjoiskarjalankriisikeskus.fi
Mieli Kriisipuhelin 09 2525 0111 (24/7)

Crisis help also in English www.mieli.fi/en

Rikosuhripäivystys

Oletko joutunut rikoksen tai rikosyrityksen kohteeksi tai oletko joutunut rikoksen todistajaksi? Rikosuhripäivystys eli RIKU tarjoaa tukea ja käytännön neuvoja puhelimessa, verkossa ja kasvotusten:

- Rikosuhripäivystys 116 006
- RIKUchat
- Juristin puhelinneuvonta 0800 161 177

Nollalinja

Ilmainen auttava puhelin naisiin kohdistuvaa väkivaltaa ja lähisuhdeväkivaltaa kokeneille. Puh. 116 016 (24/7), suomeksi, ruotsiksi, englanniksi ja tulkattuna usealla kielellä.

Akuutissa hädässä, soita hätänumeroon 112.

Voit saada apua ja tukea myös oman kuntasi kotoutumispalveluista ja monista järjestöistä, kuten Suomen Punaisesta Rististä. Tukea antavat myös seurakunnat: oman alueen ortodoksinen seurakunta, luterilainen kirkko tai esim. Vapaakirkon diakoniatyön järjestö (Joensuussa ViaDia).

SAFEWO HIDI **VIIHTYY TYÖSSÄÄN** KONTIOLAHDELLA

TEKSTI: TIMO LEINONEN, PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ, ELO-HANKE, POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITTO.
KUVA: NOORA ALANKO, KONTIOLAHDEN KUNNAN VIESTINTÄSUUNNITTELIJA

Kuka olet ja mistä tulet?

Nimeni on **Safewo Hidi**. Olen 32-vuotias ja tulen Etiopiasta.

Milloin muutit Pohjois-Karjalaan?

Muutin Suomeen ja Kontiolahdelle tammikuussa 2024. Perheeseemme kuuluvat vaimo, 3-vuotias tytär ja 1,5-vuotias poika.

Muutin Suomeen, koska Etiopia ei ollut turvallinen paikka asua ja palkka ei riittänyt kattamaan peruselämän tarpeita.

Oliko sinulla aiempaa koulutusta ja työkokemusta Etiopiassa?

Minulla on ensi- ja tehohoidon ylempi ammattikorkeakoulututkinto ja työskentelin sairaanhoitajana. Lisäksi toimin yliopistolehtorina ja opetin sairaanhoitajaopiskelijoita kaksi vuotta. Se oli unelma-ammattini ja haluaisin kokeilla sitä täälläkin.

Millainen oli työllistymisen polkusi Pohjois-Karjalassa?

Opiskelin suomen kieltä verkkokurssilla Etiopiassa kuusi kuukautta. Rekrytoinnin hoiti Attendon omistama rekrytointiyritys Silkkitie. Sitten aloitin työt Attendo Havulinnassa, joka on Kontiolahdella sijaitseva hoivakoti ikäihmisille. Lisäksi aloitin Riveriassa lähihoitajaopinnot oppisopimuksella maaliskuussa 2025. Valmistuin huhtikuussa 2026 ja työskentelen nyt lähihoitajana.

Opintojen kestoon vaikutti sairaanhoitajan pätevyyteni Etiopiasta. Olen hakenut Lupa- ja valvontavirastosta sairaanhoitajan ammattipätevyyden tunnustamista Suomessa. Sen saamiseksi olen valmis tarvittaessa opiskelemaan lisää. Haluan myös kehittyä ammatillisesti ja mahdollisesti palata opetustyöhön tulevaisuudessa.

Mitä vinkkejä antaisit maahan muuttaneille työnhakijoille työpaikan löytämiseksi?

Täytyy olla kärsivällinen, opiskella suomen kieltä, oppia ymmärtämään erilaista kulttuuria ja sopeutumaan siihen. Älä koskaan luovuta!

Mistä pidät Suomessa?

Pidän paljon saunasta ja kahvista. Ihmiset ovat rehellisiä eivätkä varasta, vaikka unohdat jotain esimerkiksi linja-autoon. Talveen ja pimeyteen on kyllä vaikea tottua!

Mitä muuta haluat kertoa?

Aluksi kaikki oli vaikeaa. Onneksi esihenkilöni ovat olleet ymmärtäviä ja olen saanut tukea työpaikalla. Suomalaiset ovat mukavia. Suomessa hallinto ja yhteiskunta toimivat hyvin ja tukevat elämistä. Haluan hakea aikanaan Suomen kansalaisuutta.

Kiitos myös kotoutumisohjaaja **Maja Szwarczewskalle** kaikesta tuesta!

Porokylän Leipomossa **kansainväliset työntekijät ovat arkipäivää**

Porokylän Leipomolla on työntekijöitä kymmenestä maasta. Suurin osa vieraskielisistä työntekijöistä työskentelee tuotannossa, mutta myös puhtaanapidossa ja esihenkilöinä.

– Työvoiman tarjonta on vähentynyt Nurmes–Lieksa-alueella. Saamme Riverian kautta kansainvälisiä opiskelijoita ja työvoimaa. Monet heistä ovat opiskelleet Riveriassa leipuri-kondiittoriksi oppisopimuksella, joka on leipomossa vahvasti käytössä, kertoo henkilöstöpäällikkö **Milla Kiiskinen** (kuvassa vasemmalla).

– Ulkomaalaistaustaisten työntekijöiden merkitys on suuri ja heidän määränsä on kasvanut viime vuosina. Ilman heitä työvoiman saannissa olisi voinut olla haasteita.

Perheyrityksellä on leipomo Nurmeksessa, kaksi Lieksassa ja myymäläleipomo Joensuun Prismassa. Henkilöstöä on 190, joista noin 40 on kansainvälisiä työntekijöitä.

Kielimuuri ylitettävä

Ulkomailta tulleiden työntekijöiden sitoutuminen työhön on ollut hyvä, työmoraali on vahva ja he arvostavat suomalaista työnantajaa. Haasteena voi olla kielimuuri, joka vaikeuttaa työturvallisuutta ja perehdytystä. Myös kulttuurierot voivat aiheuttaa väärinkäsityksiä.

– Työntekijän kohtaama byrokratia ei välttämättä näy meille, koska Riveria ja kunnan kotoutumispalvelut auttavat lupa-, pankki- ja arjen asioissa.

Kiiskisen mukaan kansainväliset työntekijät ovat yritykselle uusi normaali ja yhteinen työnteko sujuu hyvin. Käytössä on perehdytysaineistoa omalla kielellä, ja yrityksen sisäinen tiedotuskanava kääntää julkaisut usealle kielelle.

Tarvitaan myös jatkossa

Milla Kiiskisen mukaan leipomossa tarvitaan ulkomaalaista työvoimaa myös tulevina vuosina, sillä Nurmeksessa ja Lieksassa väestön ennustetaan vähenevän.

– Kv-työntekijämme ovat tärkeitä ja auttavat erityisesti uusien työntekijöiden perehdyttämisessä. Rekrytointimessuilla on ollut hyötyä myös venäjää puhuvasta työntekijästä.

Hän rohkaisee muitakin yrityksiä antamaan mahdollisuuden vieraskielisille työnhakijoille.

– Jos kielimuuriasiat saa hoidettua, niin kyllä kv-työntekijän palkkaaminen antaa enemmän kuin ottaa.

KUVA: IRA HILTUNEN

Tiehöylävalmistajalla on ollut **kansainvälistä osaamista jo 30 vuotta**

Pohjoismaiden ainoa tiehöylien valmistaja Veekmas Oy palkkasi ensimmäisen kerran 1990-luvulla virolaisia yrittäjiä kokoonpanoon Kiteen tehtaalleen. Ensimmäiset unkarilaiset vuokratyöntekijät tulivat noin 15 vuotta sitten.

– Isäni oli tässä suhteessa ennakkoluuloton ja avoin, toimitusjohtaja **Sanna Halttunen** (kuvassa toinen oikealta) kertoo yrityksen perustajasta **Esa Halttusesta**.

Ulkomaalaistaustaisia työntekijöitä on tällä hetkellä neljä.

– Syynä ulkomaisten yrittäjien ja työntekijöiden palkkaamiseen ovat olleet rekrytointihaasteet kotimaassa sekä joustavat sopimusmahdollisuudet alihankintayritysten kanssa kysynnän vaihdellessa.

– Kaikki kansainväliset työntekijämme osaavat tehtävänsä erittäin hyvin.

Sanna Halttunen tuntee työntekijänsä hyvin. Hän kertoo, että muu työyhteisö on ottanut ulkomaiset kollegat hyvin vastaan. Suomen kielen taito paranee työn ohessa, ja osalla on suomalainen puoliso.

Kiteellä työkielinä ovat suomi ja englanti – yhteinen kieli on oltava perehdytyksen ja työturvallisuuden vuoksi. Ruotsin tytäryhtiössä asiakkaita palvellaan luonnollisesti ruotsiksi.

– Esimerkiksi hollantilainen tiehöyläasentajamme osaa suomen ja englannin lisäksi myös ruotsia. Hän tekee huoltokeikkoja Ruotsissa ja pystyy lähtemään työmatkalle mihin päin maailmaa tahansa.

“Suuri rikkaus työyhteisölle”

Toimitusjohtajan mukaan yritys tarvitsee ulkomaista työvoimaa myös jatkossa. Alan osaajista on pulaa Suomessa. Tosin tällä hetkellä yritys saa työhakemuksia myös kotimaasta heikon työllisyystilanteen vuoksi, mutta näin ei ole aina ollut.

– Kannustan kv-työntekijän palkkaamista harkitsevaa yritystä tarttumaan mahdollisuuteen. On suuri rikkaus työyhteisölle, kun siinä on edustettuna eri kansallisuuksien ja kulttuurien edustajia. Se tuo uutta näkökulmaa sekä lisää avoimuutta, ennakkoluulottomuutta ja innovatiivisuutta, Sanna Halttunen sanoo.

KUVA: VEEKMAS OY:N ARKISTO

JO JOKA TOISESSA SUOMALAISESSA YRITYKSESSÄ TYÖSKENTELEE ULKOMAALAIS-TAUSTAINEN TYÖNTEKIJÄ

Elinkeinoelämän järjestöjen kyselyt osoittavat, että maahanmuuttajia halutaan, määrällinen kasvu painottuu kuitenkin vielä suurempiin yrityksiin.

MERJA BLOMBERG
toimitusjohtaja
Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry

ANTTI TOIVANEN
toimitusjohtaja
Pohjois-Karjalan kauppakamari

KUVA: IITU SIHVONEN

Joka toisessa suomalaisessa yrityksessä työskentelee jo ulkomaalaistaustainen työntekijä. Kokemukset rekrytoinneista ovat myönteisiä. Yritykset kuvailevat näitä työntekijöitä itselleen hyvin korvaamattomina.

Kauppakamarin osaajakyselyn perusteella yritysten tyytyväisyys kansainvälisiin osaajiin on korkealla. Peräti 73 prosenttia kansainvälisiä työntekijöitä palkanneista yrityksistä pitää kokemustaan myönteisenä.

Kauppakamarin jäsenille suunnattuun kyselyyn vastanneista yrityksistä 28 prosenttia kertoi rekrytoineensa tai vuokranneensa kansainvälisen osaajan yritykseensä viimeisen viiden vuoden aikana. Teollisuusalan yrityksissä 40 prosenttia kertoo rekrytoineensa kansainvälisiä osaajia.

Yrittäjäjärjestön yrittäjägallupin mukaan maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden rekrytointi on yleistymässä myös pienissä ja keskisuurissa yrityksissä. Niistä noin 17 prosenttia on palkannut maahanmuuttajan.

Tärkeintä on, että Pohjois-Karjalaan on mukava jäädä

Yritykset arvioivat, että maahanmuuttajataustaisten työntekijöiden merkitys kasvaa tulevaisuudessa entisestään ja erityisesti pienemmillä paikkakunnilla. Yritysten mukaan rekrytoinnit ovat vaikuttaneet myönteisesti työyhteisöihin: henkilöstön asenteet ovat avartuneet, työilmapiiri on parantunut ja valmiudet palvella monipuolista asiakaskuntaa ovat kehittyneet.

Yritykset joutuvat panostamaan enemmän palkatessaan maahanmuuttajia, joille suomalaisen yhteiskunnan toimintatavat ja työelämän pelisäännöt eivät ole välttämättä tuttuja. Haasteet liittyvät useimmiten kielitaitoon.

Myös maahanmuuttajataustaisten yrittäjien määrä on kasvussa ja heidän roolinsa elinkeinoelämässä vahvistuu jatkuvasti.

Keskeinen kysymys on, miten saamme jäämään töihin ne henkilöt, jotka ovat jo opiskeluaikanaan valinneet Suomen ja Pohjois-Karjalan. Tärkeintä on, että maahanmuuttajat juurtuvat ja kotiutuvat Pohjois-Karjalaan. Maahanmuuttajien pitäisi päästä tutustumaan suomalaisuuteen ja verkostoitua suomalaisten kanssa muuallakin kuin työpaikalla.

Pohjois-Karjalan Yrittäjät ja kauppakamari ovat olleet mukana järjestämässä kansainvälisille osaajille harjoittelupaikkoja yrityksissä sekä auttaneet yrityksiä sujuvoittamaan rekrytointeja.

Luotsi palvelee työnhakijoita ja yrityksiä

Pohjois-Karjalan työllisyysalue eli tutummin Luotsi Pohjois-Karjala palvelee monipuolisesti sekä työnhakijoita että yrityksiä.

Luotsissa kartoitetaan yksilöllisesti jokaisen työnhakijan tilanne ja tarjotaan tilanteeseen sopivaa tukea kohti työllistymistä, koulutusta, yrittäjyyttä tai muuta ratkaisua.

Luotsi toimii osana laajaa paikallisten ja kansallisten toimijoiden verkostoa, johon kuuluu esimerkiksi oppilaitoksia, järjestöjä ja viranomaisia. Verkoston avulla asiakkaat voidaan ohjata heidän tarpeisiinsa sopivien palvelujen pariin.

Työnantajille ja yrittäjille tarjotaan apua monipuolisesti yrityksen toiminnan eri vaiheisiin aina yrityksen perustamisesta rekrytointeihin ja henkilöstön muutostilanteisiin.

Ota rohkeasti yhteyttä kuntasi Luotsi-palvelupisteeseen, jos tarvitset apua työllistymiseen, opiskeluihin tai työntekijän rekrytoimiseen liittyen. Palveluihin pääset tutustumaan:

luotsipohjoiskarjala.fi
tyomarkkinatori.fi

LUOTSI Pohjois-Karjala

KUN TYÖPAIKKAA EI LÖYTYNYT, **PERUSTIMME YRITYKSEN**

Nigeriasta Nurmekseen muuttanut Ruth Akagwu opiskelee lähihoitajaksi Riveriassa ja valmistuu ammattiin keväällä 2027. Opintojen rinnalla hän tarttui yhdessä opiskelukaverinsa kanssa mahdollisuuteen ja perusti Meiän Kahvilan Nurmes-taloon. Vaikka yrittäjyyden tie ei ole ollut helppo, Ruth kannustaa muitakin toteuttamaan yrityshaaveitaan.

TEKSTI JA KUVAT: TIMO LEINONEN, PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ, ELO-HANKE, POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITTO.

Mistä idea kahvilan perustamiseen syntyi?

Nurmeksessa työn löytäminen oli vaikeaa. Kuulin kotoutumisasiantuntija **Outi Meriläiseltä**, että Nurmes-taloon etsitään kahvilayrittäjää. Siksi päätimme opiskelukaverini Victorian kanssa perustaa yrityksen. Minulla oli jo kotimaastani kokemusta yrittäjyydestä.

Saimme paljon tietoa ja apua Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus Pikes Oy:stä. Yritysasiantuntija **Hannu Räsänen** auttoi meitä koko prosessin ajan.

Nykyään pyöritän kahvilaa yksin, kun opiskelukaverini jäi pois yrityksen toiminnasta.

Miltä tuntui avata oma kahvila ensimmäisenä päivänä?

Kahvilamme avautui 9. elokuuta 2025 samana päivänä, kun Nurmeksessa järjestettiin Vanhan Kauppalan avoimet ovet -tapahtuma. Se oli todella jännittävää. Onneksi asiakkaat olivat kilttejä ja kärsivällisiä. Ensimmäinen päivä meni hyvin.

Millaista arki kahvilayrittäjänä on?

Jokainen päivä on erilainen. Olen opiskelija, ja se vaikuttaa kahvilatoimintaan. Jos on koulupäivä, käyn ensin opiskelemassa ja tulen iltapäivällä kahvilaan.

Keitän kahvit, suunnittelen päivän tarjottavat ja leivon esimerkiksi munkkeja, korvapuusteja ja kakkuja. Päivän päätteeksi siivoan kahvilan.

Järjestän myös väliaikatarjoiluja Nurmes-talossa järjestettäviin tapahtumiin. Esimerkiksi huhtikuussa opettajatapahtumaan osallistui 95 henkilöä. Kun tarvitsen apua, käytän kevytyrittäjiä.

Nurmes-talo on hyvä paikka pitää kahvilaa. Samassa rakennuksessa sijaitsevat muun muassa kaupungin pääkirjasto, Hannikaisen sali, Kötsin museo, kaupungin toimistoja sekä musiikkiopiston toimipiste. Asiakkaina käy kaikenikäisiä ihmisiä lapsista eläkeläisiin.

"Yrityksen perustaminen on hyvä idea, mutta se ei ole helppo tie."

Mitä haasteita yrittäjyydessä on ollut?

Haasteena ovat asiakasmäärien vaihtelut eri vuodenaikoina. Asiakkaita voi olla vähän erityisesti talvella ja loma-aikoina. Myös aukioloajat vaihtelevat opintojen mukaan, mikä voi olla asiakkaille hankalaa.

Ostan leivonnaisten raaka-aineet samalla hinnalla kuin muutkin kuluttajat, ja toisinaan tuotteita jää myymättä.

Myös opintojen ja yrittäjyyden yhdistäminen on välillä raskasta. Koulupäivän jälkeen työ jatkuu kahvilassa, ja illalla pitää vielä tehdä opintoihin liittyviä tehtäviä.

Mikä on ollut parasta yrittäjänä?

On hienoa, kun kaupunki järjestää ison tapahtuman Nurmes-talossa ja saamme suunnitella tarjoiluja suurelle osallistujamäärälle. Myös asiakkaiden kannustus merkitsee paljon.

Olen erittäin kiitollinen Pikesille, kaupungin kotoutumispalveluille ja muille kaupungin toimijoille heidän antamastaan tuesta.

Miltä yrityksen tulevaisuus näyttää?

Tavoitteeni on jatkaa toimintaa Nurmes-talossa ja kehittää sitä asiakkaiden tarpeiden, käytettävissä olevien resurssien ja elämäntilanteiden mukaan. Haluaisin laajentaa palveluita esimerkiksi lounastarjoiluun. Kesäaikaan voisin harkita myyntipisteen avaamista torille, jossa ihmiset kokoontuvat. Jo nyt tarjoan catering-palvelua erilaisiin juhliin ja tapahtumiin.

Mitä sanoisit henkilölle, joka miettii yrityksen perustamista?

Yrityksen perustaminen on hyvä idea, mutta se ei ole helppo tie. Onneksi apua ja neuvontaa on saatavilla esimerkiksi Pikesiltä tai Joensuun seudulla Business Joensuulta.

Yrittäjän pitää olla rohkea ja valmis muuttamaan suunnitelmiaan tilanteiden mukaan. Nurmeksessa on myös muita kansainvälisiä yrittäjiä ja heidän esimerkkinsä kannustaa eteenpäin.

Nurmes on hyvä paikka asua ja yrittää. Kaupunki on rauhallinen ja ihmiset ovat mukavia.

Yrittäjyyspalvelut ovat **tukenasi yrittäjyyden polulla**

Pohjois-Karjalassa on laajat palvelut yrityksen perustamisesta jo toimivan yrityksen kehittämiseen.

Itä-Suomen Elinvoimakeskus

maaseudun yritystoiminnan tuet ja avustukset, rahoitusneuvonta ja tiedotus, kansainvälistymisneuvonta

Yhteystiedot: Kauppakatu 40 B, 80100 Joensuu, Yritys-Suomi neuvontapalvelu, puh. p. 0295 020 500

Pohjois-Karjalan työllisyysalue

Yrittäjyyspotentiaalin kartoitus, yrittäjäkoulutus myös englanniksi, starttiraha, yleinen ohjaus ja neuvonta sidosryhmien palveluihin, yrityksen perustaminen - työtön voi aloittaa 4 kuukauden yrittäjyyskokeilulla yritystoiminnan, yritysten ohjaus

Luotsi-palvelupisteet Pohjois-Karjalan kunnissa, luotsipohjoiskarjala.fi sekä tyomarkkinatori.fi

Kehittämisyhtiöt

Yrityksen perustamiseen, rahoitukseen, kehittämiseen ja kansainvälistymiseen liittyvät neuvonta- ja asiantuntijapalvelut, toimitilat ja yritystontit, omistajavaihdokset

Business Joensuu Oy (Joensuu, Heinävesi, Ilomantsi, Kitee, Liperi, Outokumpu, Polvijärvi, Rääkkylä, Tohmajärvi)

Länsikatu 15, 80110 Joensuu, info@businessjoensuu.fi, Yritysneuvonta 010 419 8011, www.businessjoensuu.fi

Kontioloikka Oy (Kontiolahti)

Keskuskatu 8, 81100 Kontiolahti, jarkko.peiponen@kontiolahti.fi, 050 472 4144, www.kontiolahti.fi

Lieksan Kehitys Oy LieKe (Lieksa)

Kerantie 7, 81720 Lieksa, info@lieksankehitys.fi, 040 480 4287, www.lieksankehitys.fi

Lipertek Oy (Liperi)

Tehtaantie 8, 80400 Ylämylly, lipertek@liperi.fi, 040 589 8860, www.lipertek.fi

Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus Oy PIKES (Nurmes, Juuka)

Kauppatori 1, 2. kerros, 75500 Nurmes, minna.heikkinen@pikes.fi, 050 599 4326, www.pikes.fi

Pohjois-Karjalan koulutuspolku

Monia mahdollisuuksia oppia
– omannäköinen polku tulevaisuuteen

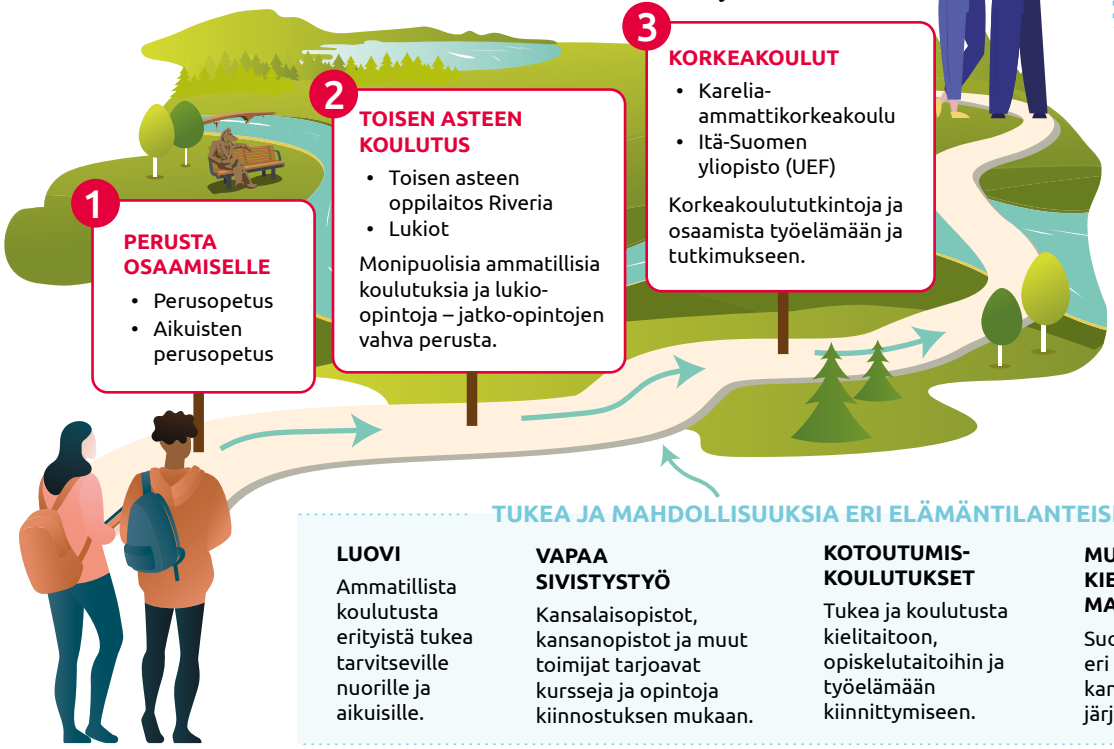

JATKUVA OPPIMINEN

Täydennyskoulutukset, avoimet opinnot, mikro-opinnot ja muut joustavat mahdollisuudet osaamisen kehittämiseen läpi elämän.

Pohjois-Karjalassa oppimiselle ei ole ikärajaa

- Polkuja jokaiseen elämäntilanteeseen.
- Opiskele omalla tavallasi ja omaan tahtiisi.
- Paikallisesti, joustavasti ja yhdessä eteenpäin.
- Osaaminen rakentaa tulevaisuutta – täällä Pohjois-Karjalassa!

TUKEA JA MAHDOLLISUUKSIA ERI ELÄMÄNTILANTEISIIN

LUOVI
Ammatillista koulutusta erityistä tukea tarvitseville nuorille ja aikuisille.

VAPAA SIVISTYSTYÖ
Kansalaisopistot, kansanopistot ja muut toimijat tarjoavat kursseja ja opintoja kiinnostuksen mukaan.

KOTOUTUMIS-KOULUTUKSET
Tukea ja koulutusta kielitaitoon, opiskelutaitoihin ja työelämään kiinnittymiseen.

MUUT SUOMEN KIELEN OPISKELU-MAHDOLLISUUDET
Suomen kielen kursseja eri tasoilla esim. kansalaisopistoissa, järjestöissä ja verkossa.

Valitse oma polkusi – meillä Pohjois-Karjalassa on tilaa oppia, kasvaa ja onnistua!

Monipuoliset opiskelu-mahdollisuudet kaikille

TEKSTI: TANJA KUOSMANEN, RIVERIA, TARU VÄISÄNEN, KARELIA-AMK JA SENNI PYKÄLÄINEN, UEF

Oppiminen ja opiskelu jatkuu läpi elämän. Omaa osaamista kannattaa kehittää jatkuvasti, sillä yhteiskunta ja työelämä muuttuvat. Tutkinto-opiskelun lisäksi tarjolla on myös pienempiä opintokokonaisuuksia ja lyhytkursseja. Pohjois-Karjalassa on monipuolisia koulutusvaihtoehtoja lapsille, nuorille ja aikuisille.

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria on yksi Suomen suurimmista ammatillisen koulutuksen järjestäjistä. Tarjolla on yli 100 ammatillista tutkintoa sekä tutkintojen osia ja lyhytkoulutuksia. Riveria kouluttaa maakuntaan osaavia työntekijöitä. Työelämäyhteistyö ja työelämässä oppiminen ovat toiminnan kulmakiviä. Oppisopimuskoulutuksessa suurin osa opiskelusta tapahtuu työpaikalla.

Opiskelijaksi voi hakeutua ympäri vuoden jatkuvan haun kautta. Elokuusta 2026 alkaen peritään lukuvuosimaksuja muilta kuin EU- ja ETA-maiden kansalaisilta sekä suomen- että englanninkielisessä koulutuksessa. Riveria on kansainvälinen oppilaitos, jossa noin 15 % opiskelijoista on muita kuin Suomen kansalaisia. Joitain opintoja voi suorittaa myös englanniksi.

Lisätietoja: www.riveria.fi/hakijoille/oppisopimus/
www.riveria.fi/maahanmuuttanut/
www.eriveria.fi/opintojen-aikana/vaylaopintotarjonta/

Karelia-ammattikorkeakoulu

Karelia-ammattikorkeakoulussa voi opiskella useilla aloilla suomeksi ja englanniksi. Tarjolla on sosiaali- ja terveysalan, tekniikan, kaupallisen alan, median ja matkailun koulutuksia sekä ylempiä ammattikorkeakoulututkintoja.

Opiskelu on käytännönläheistä ja sisältää työelämäprojekteja sekä harjoittelua. Suomenkielinen koulutus on maksutonta, mutta englanninkielisissä koulutuksissa on lukuvuosimaksut. Karelia tarjoaa myös suomen kielen kursseja, korkeakouluopintoihin valmentavaa koulutusta ja Simhe-ohjausta maahanmuuttajille.

Tutustu opiskeluun Kareliassa: www.karelia.fi/opiskelijaksi/

Tutustu maahanmuuttajien koulutukseen ja palveluihin: www.karelia.fi/koulutusta-maahanmuuttaneille/

Itä-Suomen yliopisto

Itä-Suomen yliopistossa opiskelee noin 17 000 tutkinto-opiskelijaa ja 14 500 aikuisopiskelijaa. Kampukset ovat Joensuussa ja Kuopiossa. Yliopistoon voi hakea tutkinto-opiskelijaksi tai opiskella jatkuvan oppimisen tarjonnasta. Koulutusaloja on 12 ja koulutusohjelmia yli 100. Opiskella voi suomeksi ja englanniksi.

Jatkuvan oppimisen kautta voi opiskella omaksi iloksi, kehittää työelämäosaamista tai hakeutua tutkinto-opiskelijaksi avoimen väylän kautta.

Tutustu yliopiston jatkuvan oppimisen tarjontaan: www.uef.fi

Anastasiia Miahkaja

Ukraina, Riverian TUVA-koulutus

Muutin Joensuuhun kaksi vuotta sitten. Sitä ennen asuin Puolassa, jonne muutin Pohjois-Ukrainasta Sumyn kaupungista Venäjän vallattua sen.

Valitsin TUVA-koulutuksen (Tutkintokoulutukseen valmentava koulutus maahanmuuttaneille), koska en vielä tiennyt, minkä ammatin haluan. Lisäksi suomen kielen taitoni ei olisi riittänyt ammattitutkinnon opiskeluun Riveriassa. TUVA-koulutuksessa kaikki oppitunnit ovat suomeksi, ja kieli kehittyy joka päivä.

Opiskeluni on mennyt hyvin. Suomen kieli on parantunut. Olen oppinut tietoja ja taitoja, joita tarvitaan elämiseen Suomessa, esimerkiksi lainsäädännöstä, kulttuurista, ja miten suomalainen yhteiskunta toimii.

Opettajat ovat ystävällisiä ja kärsivällisiä, ja eri maista tulleet opiskelutoverit ovat mukavia. Opetusohjelma ei ole liian vaativa, ja se huomioi esimerkiksi kielelliset haasteet. Suosittelen TUVA-koulutusta kaikille, jotka eivät vielä tiedä, mitä haluavat opiskella. Voit tutustua sinua kiinnostaviin ammatteihin ja saada ohjausta ammatinvalintaan.

Seuraavaksi opiskelen Riveriassa parturi-kampaajaksi. Valmistumisen jälkeen haluan työskennellä ja kehittää ammattitaitoani esimerkiksi osallistumalla täydennyskoulutuksiin.

Oli elämäni paras päätös muuttaa Puolasta Joensuuhun. Pidän paljon Pohjois-Karjalan luonnosta, rauhallisesta elämästä ja siitä, että täällä ei ole liikaa ihmisiä.

Haluaisin jäädä Pohjois-Karjalaan ja toivon, että löydän täältä työtä. En halua muuttaa Etelä-Suomeen. Täällä oleva elämäntyyli sopii minulle.

KUVA: SAMI TOLVANEN

Dona Vithanage

Sri Lanka, Karelia-ammattikorkeakoulu, International Business -tutkinto

Muutin ensin Helsinkiin ja sieltä Joensuuhun kesällä 2024 opintojen vuoksi. Sri Lankassa toimin muun muassa yliopiston englannin kielen opettajana.

Valitsin tämän koulutuksen, koska se yhdistää käytännön kansainvälisiin liiketoimintamahdollisuuksiin. Minua kiinnostavat erityisesti toimitusketjut ja logistiikka.

Opiskelu on ollut sekä haastavaa että palkitsevaa. Tulin opiskelemaan eri alalta, ja alussa kaikki oli minulle uutta. Koulutus on lisännyt liike-elämän osaamistani. Voin hyödyntää opittuja tietoja ja taitoja työssä ja harjoitteluissa. Olen suorittanut myös suomen kielen kursseja. Ymmärrän nyt, miten suomalainen yhteiskunta ja työelämä toimivat.

Työpaikan löytämiseksi on tärkeää verkostoitua. Onneksi Karelia-amk tarjoaa verkostoitumiseen monia mahdollisuuksia. Itse olen tehnyt vapaaehtoistyötä, harjoitteluja ja osa-aikatyötä. Tänä kesänä työskentelen Exel Compositesin tehtaalla hankinta- ja myyntiosastolla ostajana.

Rohkaisen hakemaan opiskelemaan Kareliaan ja osallistumaan myös opintojen ulkopuoliseen elämään. Kotoutumista edistää kaikki, mitä teet, esimerkiksi harrastukset ja vapaaehtoistyö. Lisäksi kv-opiskelijoille on tärkeää opiskella suomea voidakseen rakentaa verkostoja ja elämäänsä täällä.

Joensuu on pieni kaupunki. Kuitenkin täällä on kaikki, mitä tarvitsen. Kaupunki on rauhallinen ja minulla on täällä ystäviä. Pidän erityisesti talvesta ja lumesta.

Opintoni kestävät vielä yli vuoden. Valmistumisen jälkeen haluaisin jäädä Joensuuhun, kehittyä ammatillisesti ja löytää työtä jossain yrityksessä.

KUVA: TIMO LEINONEN

Lindy Liong

Singapore, Itä-Suomen yliopisto (UEF), varhaiskasvatuksen maisteriohjelma kulttuurienväliseen viestintään (englanninkielinen), freelance-englanninopettaja

Muutin Singaporesta Joensuuhun kaksi vuotta sitten opintojen vuoksi. Singaporessa työskentelin englannin kielen opettajana. Tapasin sattumalta henkilön, joka oli valmistunut UEF:sta samasta koulutusohjelmasta noin 10 vuotta sitten. Hän antoi hyvin positiivisen kuvan opiskelusta täällä ja siksi hain tänne. Valintaan vaikuttivat myös Suomen koulutusjärjestelmän hyvä maine ja PISA-tulokset.

Opiskelu on hyvin erilaista kuin Singaporessa. Aasiassa opiskelu on hyvin tulosorientoitunutta. Suomessa opintojärjestelmä tukee kaikkia opiskelijoita, ei vain parhaita. Huomiota kiinnitetään enemmän opiskelijoiden hyvinvointiin ja luodaan opiskelulle olosuhteet, joissa jokainen voi tehdä parhaansa.

Verkostoituminen on avannut minulle mahdollisuuksia. Olen hyötynyt siitä, että UEF:lla on Suomen EU-jäsenyyden myötä paljon yhteistyötä eurooppalaisten yliopistojen kanssa. Sen kautta Brysselissä sijaitseva yliopisto palkkasi minut freelance-englanninkielen opettajaksi, mikä tuntui minusta ihmeelliseltä.

Valmistun tänä kesänä. Sen jälkeen minua kiinnostaisi muutaman kuukauden harjoittelu Kreikassa. Vaihtoehtona voisi olla tehdä julkaisu opinnäytetyöstäni ja jatko-opinnot UEF:ssa. Kolmas suunnitelma on, että kun nyt toimin sijaisopettajana yliopiston harjoittelukoulussa ”Norssissa”, toivon voivani jatkaa työtäni siellä.

Suosittelen lämpimästi esimerkiksi tällaisia kahden tai useamman vuoden maisteriohjelmia UEF:ssa.

Pidän elämästä Pohjois-Karjalassa. Minulla on suomalaisia ystäviä, joiden kanssa olen marjastanut, saunonut mökillä ja tehnyt karjalanpiirakoita. Olen kiitollinen kaikesta ystävällisyydestä ja vieraanvaisuudesta, jota olen saanut osakseni.

KUVA: SAMI TOLVANEN

Rohkeasti **suomeksi**

TEKSTI: MARI NUPPONEN, KUVA: TIMO LEINONEN

Kun ihminen muuttaa uuteen maahan, alkaa samalla uuden kielen oppiminen. Suomen kielen opettaja **Katja Sofronova** on nähnyt läheltä, miten suuri merkitys kielitaidolla on.

Katjan Sofronovan mukaan suomen kielen opiskelu kannattaa, vaikka alku tuntuisi vaikealta.

– Kielen avulla pärjää arjessa, pystyy hoitamaan asioita itsenäisesti ja löytää helpommin töitä. Samalla tutustuu uusiin ihmisiin ja ympäröivään yhteiskuntaan, hän kertoo.

Moni maahanmuuttanut pelkää puhumista, koska ei halua tehdä virheitä. Katja kannustaa suhtautumaan virheisiin oppimisen välineenä.

– Ei tarvitse pelätä virheitä. Niistä oppii. Tärkeintä on uskaltaa puhua ja kysyä rohkeasti, jos ei ymmärrä jotain. Mitä enemmän puhuu suomea, sitä nopeammin oppii, hän sanoo.

Parhaiten oppii puhumalla

Katja opettaa suomea Liperissä käytännönläheisesti. Hänen tunneillaan harjoitellaan tilanteita, joita opiskelijat kohtaavat jokapäiväisessä elämässä: kaupassa, kahvilassa, työpaikalla tai virastoissa. Tavoitteena ei ole täydellinen kielioppi vaan se, että opiskelijat uskaltavat käyttää suomen kieltä.

– Jos puhutaan vain kieliopista, moni ei uskalla avata suutaan. Siksi harjoittelemme paljon keskustelua. Kun kieltä käyttää, sitä alkaa vähitellen oppia.

Kielen oppiminen vaatii myös omaa aktiivisuutta. Pelkkä kurssilla käyminen ei riitä, vaan uusia sanoja ja asioita pitää kerrata myös kotona. Puhelimella olon sijasta voi katsoa materiaaleista kurssilla opittuja sanoja.

– Jo muutama minuutti päivässä auttaa. Tärkeintä on, että kieli pysyy mukana arjessa.

Kielen avulla pääsee mukaan

Suomen kielen merkitys ulottuu kuitenkin paljon arjen asioiden hoitamista pidemmälle. Katjan mukaan kieli auttaa myös tuntemaan kuuluvansa yhteisöön.

– Jos ympärillä olevat ihmiset keskustelevat keskenään eikä ymmärrä, mistä puhutaan, voi helposti tulla tunne, että jää ulkopuolelle. Silloin saattaa miettiä, miksi muut eivät ota mukaan tai miksi minulle ei kerrota asioista, Katja kertoo

Useimmiten kyse ei kuitenkaan ole siitä, että joku haluaisi sulkea toisen pois, vaan siitä, että yhteinen kieli puuttuu. Kun kielitaito vahvistuu, myös osallistuminen keskusteluihin, yhteisiin hetkiin ja uusiin ystävyyssuhteisiin helpottuu.

Vuosien aikana Katja on nähnyt monien opiskelijoiden edistyvän enemmän kuin he itse uskovatkaan. Aluksi muutama sana voi tuntua suurelta saavutukselta, mutta vähitellen syntyvät ensimmäiset keskustelut, ja varmuus käyttää kieltä erilaisissa tilanteissa.

– Suomen kieltä ei tarvitse osata täydellisesti. Tärkeintä on, että uskaltaa aloittaa ja käyttää sitä joka päivä. Silloin oppiminen lähtee etenemään askel kerrallaan.

Kielikahvilassa **oppii suomea ja tutustuu uusiin ihmisiin**

TEKSTI: JENNA MONONEN, KOTOUTUMISOHJAAJA, OUTOKUMMUN KAUPUNKI/ELO-HANKE JA TIIA SAARELAINEN, KOTOUTUMISOHJAAJA, JUUAN KUNTA/ELO-HANKE. KUVA: PINJA LEHTONEN, JUUAN KUNTA

Kielikahvila on matalan kynnyksen kohtaamispaikka, jossa pääsee keskustelemaan suomeksi sekä tapaamaan uusia ihmisiä. Tavoitteena on rohkaista osallistujia käyttämään kieltä arjessa, vahvistaa kielitaitoa rennossa ilmapiirissä sekä edistää eri kulttuurien välistä vuorovaikutusta.

Juuassa kielikahvila on kokoontunut joka toinen tiistai jo vuoden ajan. Tapaamisten sisällöt on alusta asti suunniteltu osallistujien toiveiden mukaisesti. Monille tärkeintä on ollut saada mahdollisuus keskustella suomeksi rennossa ilmapiirissä.

Keskustelun aiheita ovat olleet esimerkiksi kierrätys, juhlapyhät ja arjen asiointitilanteet. Palautetta on kerätty säännöllisesti, jotta kielikahvila vastaisi jatkossakin osallistujien tarpeita.

Outokummussa on järjestetty Yhdessä suomeksi -kielikahvilaa syksystä 2025 alkaen. Kielikahvila on kokoontunut kerran kuukaudessa yhteisen toiminnallisen teeman äärellä. Kielikahvilassa on mm. laulettu karaokea, käyty kalassa sekä leivottu. Tarkoituksena on ollut tarjota mahdollisuus kuulla ja puhua suomen kieltä yhteisen tekemisen lomassa.

Kielikahvila on muuttamassa muotoaan yhteisökahvilaksi, joka kokoontuu Outokumpuun avautuvassa yhteisötilassa. Yhteisökahvilaan toivotaan lisää osallistujia.

Kielikahvilatoimintaa on kehitetty ELO-hankkeessa ympäri maakuntaa hanketoimijoiden kanssa. Juuassa kielikahvilaa on kehitetty yhteistyössä WiNK-hankkeen kanssa ja Outokummussa WiNK- sekä TNO-hankkeen kanssa.

Tietoa Pohjois-Karjalan kunnissa toimivista kielikahviloista löydät Sumpista, sumppi.net.

MAKSUTON HARRASTUS LÖYTYY KOULUPÄIVÄN JÄLKEEN

TEKSTI: TIIA TURUNEN, VASTAAVA NUORISOTYÖNTEKIJÄ, JOENSUUN KAUPUNKI. KUVA: ANTTI NEVONMAA.

Harrastamisen Suomen malli on valtakunnallinen toimintatapa, jonka tavoitteena on tarjota lapsille ja nuorille maksuttomia harrastuksia koulupäivän yhteyteen.

Joensuussa jokaisella 1.–9.-luokkalaisella on mahdollisuus löytää mieluisa harrastus heti koulupäivän jälkeen, jotta osallistuminen olisi mahdollisimman helppoa ilman kyytejä tai lisäkustannuksia.

Harrastukset suunnitellaan lasten ja nuorten toiveiden pohjalta. Ryhmiin voi tulla mukaan ilman aiempaa kokemusta tai omia välineitä – tärkeintä on uteliaisuus ja halu kokeilla uutta. Harrastusvalikoima elää vuosittain lasten ja nuorten ideoiden mukaan ja ulottuu liikunnasta ja musiikista kädentaitoihin sekä e-urheilusta erilaiseen luovaan tekemiseen.

Harrastusten parissa voi paitsi oppia uutta ja saada onnistumisen kokemuksia, myös löytää ympärilleen yhteisön ja ehkä jopa uusia kavereita.

Kesäksi toiminta jää tauolle, mutta syksyllä käynnistyvät jälleen uudet ryhmät eri puolilla kaupunkia. Lukuvuoden alussa Harrastamisen Suomen malli julkaisee ajantasaiset harrastusryhmät, joista perheet voivat helposti valita sopivan ja ilmoittautua mukaan.

Joensuussa halutaan varmistaa, että jokaisella lapsella ja nuorella on mahdollisuus mielekkääseen vapaa-aikaan, turvalliseen ohjaukseen ja omaan näköiseen tekemiseen – ilman kustannuksia, paineita tai rajoitteita.

Tutustu Joensuun Harrastamisen Suomen malliin osoitteessa: www.joensuu.fi/harrastamisen-suomen-malli.

Jippo-junioreissa on aiempaa enemmän kansainvälisiä harrastajia

TEKSTI JA KUVA: TIMO LEINONEN, PROJEKTIPÄÄLLIKKÖ, ELO-HANKE/ POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITTO

Pallo liikkui nopeasti pelaajalta toiselle toukokuisena iltana Joensuussa Mehtimäen tekonurmikentällä, kun Jipon junioreiden eri ikäiset harrastajat harjoittelivat.

– Olen **Phinehasmark Kiprono Mutai**. Olen 9-vuotias ja tulen Keniasta. Olen asunut Joensuussa viisi kuukautta. Pidän kovasti jalkapallosta ja olen pelannut sitä jo kaksi vuotta. Jalkapallon ansiosta olen saanut uusia ystäviä. Parasta jalkapallossa on maalien tekeminen.

– Nimeni on **Dee Par Thein Htet Oo**. Olen kotoisin Myanmarista, olen 12-vuotias ja olen asunut Suomessa kaksi vuotta. Pidän sekä jalkapalloharjoituksista että -otteluista. Parasta on se, kun pystyn tekemään hyvän syötön. On aina kiva tulla harjoituksiin!

Molempien suosikkipelaaja on **Cristiano Ronaldo**, koska hän tekee hienoja maaleja.

Phinenas Mark ja Dee Par kertovat oppineensa myös suomen kieltä harrastuksensa ansiosta. Pojat rohkaisevat muita lapsia tulemaan mukaan Jipon harjoituksiin, koska siellä voi saada ystäviä ja on paljon hauskempaa pelata yhdessä muiden kanssa kuin yksin.

Jipon lapsuusvaiheen valmennuspäällikön **Kalle Kangaspunnan** mukaan on kiva, että eri maista tulleet lapset ovat löytäneet jalkapalloharrastuksen ja viihtyvät joukkueessa.

– Joukkuepeli ja jalkapallo ovat yksi parhaista keinoista lapsille ja nuorille integroitua uuteen asuinpaikkaan. Pelin säännöt ovat yksinkertaiset, ja on helppo päästä mukaan peliin. Samalla opitaan kieltä ja saadaan uusia kavereita.

VAPAAEHTOISTYÖSTÄ **UUSIA YSTÄVIÄ JA KOKEMUKSIA**

TEKSTI JA KUVA: MARI NUPPONEN, HYVINVOINTI- JA KOULUTUSASIANTUNTIJA, POHJOIS-KARJALAN MAAKUNTALIITTO

Kun **Nisha Rathnayaka** saapui Sri Lankasta Suomeen puolitoista vuotta sitten, hän halusi opintojen lisäksi löytää tavan tutustua ihmisiin ja osallistua yhteisön toimintaan.

Itä-Suomen yliopistossa kasvatustieteitä opiskeleva Nisha kuuli YUFE Community Volunteering -ohjelman vapaaehtoistyömahdollisuuksista ja alkoi etsiä itselleen sopivaa paikkaa. Yliopiston työntekijä suositteli Joensuun seudun monikulttuurisuusyhdistys JoMonia, ja pian yhteydenoton jälkeen vapaaehtoistyö pääsi alkamaan.

– Halusin tehdä jotain hyödyllistä, auttaa yhteisöä ja samalla tutustua uusiin ihmisiin. Olin myös utelias näkemään, mitä vapaaehtoistyö käytännössä tarkoittaa, Nisha kertoo.

Monikulttuurisuuteen liittyvät teemat tuntuivat luontevalta valinnalta, sillä ne koskettavat häntä myös henkilökohtaisesti. JoMonissa Nisha on ollut aktiivinen ja oma-aloitteinen. Hän on ollut mukana järjestämässä muun muassa työpajaa rasisminvastaisella viikolla sekä ohjelmaa Uuden suomalaisuuden päivään. Hänen panoksensa on ollut niin merkittävä, että hänet palkittiin keväällä 2025 JoMonin vuoden vapaaehtoisena.

Merkitystä elämään

Nishan mukaan vapaaehtoistoiminta on paljon enemmän kuin auttamista.

– Vapaaehtoisuus on hyvä tapa päästä osaksi yhteisöä ja auttaa sitä. Sen kautta voi löytää uusia ystäviä ja saada kokemuksia, joista voi olla hyötyä myös tulevaisuudessa esimerkiksi työelämässä.

Erityisen tärkeänä hän pitää tunnetta siitä, että kuuluu johonkin.

– Vapaaehtoistyö antaa merkityksellisyyttä elämään. Sen kautta syntyy oma yhteisö, jossa tuntee olevansa tervetullut ja osa joukkoa.

Nisha kannustaa myös muita kokeilemaan vapaaehtoistoimintaa.

– Kannattaa olla rohkea ja lähteä mukaan. Koskaan ei tiedä, mitä uusia mahdollisuuksia tai ihmisiä sen kautta voi löytää.

Löydä oma yhteisösi järjestötoiminnan kautta

Pohjois-Karjalassa toimii yli 3 700 järjestöä, joten jokaiselle löytyy varmasti jotakin kiinnostavaa. Järjestöissä voi harrastaa liikuntaa, kulttuuria ja käsidentaitoja, osallistua kylätoimintaan, tehdä vapaaehtoistyötä tai vaikuttaa itselle tärkeisiin asioihin. Moni vapaa-ajan harrastus ja yhteisöllinen toiminta toteutuu Suomessa juuri järjestöjen kautta.

Järjestötoiminta tarjoaa maahan muuttaneille mahdollisuuden tutustua uusiin ihmisiin, harjoitella suomen kieltä ja löytää oma paikka uudessa kotikunnassa. Toiminnasta voi saada ystäviä, verkostoja ja yhteisön, johon tuntee kuuluvansa. Samalla oppii uusia taitoja ja saa kokemuksia.

Mukaan voi lähteä monella tavalla. Voit osallistua tapahtumiin, liittyä yhdistyksen jäseneksi tai toimia vapaaehtoisena juuri sen verran kuin sinulle sopii. Vapaaehtoistoiminta tuo iloa sekä tekijälle että toiminnan kohderyhmälle, ja pienikin panos on arvokas.

Jos et tiedä, mistä aloittaa, kysy rohkeasti neuvoa ystäviltäsi, kotoutumispalveluista, oppilaitoksestasi tai järjestöjen työntekijöiltä. Tietoa alueen järjestöistä ja niiden toiminnasta löydät myös Lähellä.fi-palvelusta. Ensimmäinen askel voi johtaa uusiin kokemuksiin, ystävyyssuhteisiin ja yhteisöön, jossa tunnet olevasi tervetullut.

KUVA: BAHIA EL AYOUBI

HARRASTUKSISTA ILOA ARKEEN JA UUSIA TUTTAVUUKSIA

TEKSTI: EINI IKONEN, LIIKUNTA- JA KOTOUTUMISOHJAAJA, ILOMANTSIN KUNTA JA JANI RUOTSALAINEN, VAPAA-AIKAKOORDINAATTORI, TOHMAJÄRVEN KUNTA. KUVAT: ILOMANTSIN KUNTA

Kun muuttaa uudelle paikkakunnalle, yksi tärkeimmistä kysymyksistä on, miten löytää mielekästä tekemistä ja tutustua uusiin ihmisiin. Kuntien vapaa-ajanpalvelut tarjoavat tähän monia mahdollisuuksia. Ne ovat usein maksuttomia tai hyvin edullisia, ja niiden kautta voi löytää uusia ystäviä, oppia suomen kieltä ja kiinnittyä osaksi paikallisyhteisöä.

Pohjois-Karjalan kunnissa harrastus-, liikunta- ja kulttuuripalvelut ovat helposti kuntalaisten saavutettavissa. Esimerkiksi Ilomantsissa ja Tohmajärvellä vapaa-ajan palveluiden kirjo on laaja.

Ilomantsissa palvelut sijaitsevat pääosin kävelymatkan päässä keskustasta. Tarjolla on monipuolisia liikunta- ja ulkoilumahdollisuuksia, kuten liikunta- ja uimahalli, joita ympäröivät eri liikuntapaikat, kävely- ja retkeilyreitit. Myös kirjastosta löytyy laaja lainausvalikoima ja palvelutarjonta.

Ilomantsin monipuoliseen kulttuuritarjontaan kuuluvat muun muassa tapahtumat, kesätorit, teatteriesitykset, näyttelyt sekä Parppeinvaaran runokylä ja Möhkön ruukkimuseot.

Tohmajärvellä vahvuuksia ovat aktiivinen kulttuurielämä, monipuolinen yhdistystoiminta sekä luonnonläheisyys. Kunnassa järjestetään ympäri vuoden konsertteja, näyttelyitä ja muita tapahtumia. Kesällä tarjolla on runsaasti kulttuuria, tapahtumia ja kesäteatteria. Kansalaisopisto, kirjasto, liikuntapaikat ja luontoreitit tarjoavat tekemistä kaikenikäisille.

> *”Yhteinen tekeminen auttaa rakentamaan sosiaalisia verkostoja ja vahvistaa tunnetta siitä, että kuuluu joukkoon.*

Hyvinvoinnin tukena

Vapaa-ajan palvelut tukevat hyvinvointia monella tavalla. Liikunta edistää terveyttä ja jaksamista, kun taas kulttuuri ja harrastukset lisäävät viihtyvyyttä, luovuutta ja yhteisöllisyyttä.

Ilomantsissa on huomattu, että harrastukset helpottavat erityisesti uusien kuntalaisten kotoutumista, kun yhteistä kieltä ei vielä ole. Toiminnan kautta tutustuu uusiin ihmisiin ja samalla voi harjoitella suomen kieltä. Harrastusten kautta voi löytyä jopa työpaikka, mahdollisuus toimia vapaaehtoisena tai ohjaajana.

Tohmajärvellä korostetaan yhteisöllisyyttä. Yhteinen tekeminen auttaa rakentamaan sosiaalisia verkostoja ja vahvistaa tunnetta siitä, että kuuluu joukkoon. Esimerkiksi teatteritoiminta on tuonut yhteen eri-ikäisiä ihmisiä sekä paikkakunnalta että sen ulkopuolelta.

Näin pääset mukaan

Uuden kuntalaisen kannattaa seurata kunnan verkkosivuja, sosiaalisen median kanavia ja paikallisia tapahtumakalentereita. Tietoa harrastuksista saa myös kirjastoista, kansalaisopistoista, liikunta- ja nuorisopalveluista sekä kotoutumispalveluista.

Ilomantsissa suositellaan tutustumaan erityisesti kansalaisopiston kursseihin, liikuntapalveluihin ja kirjastoon. Lapsille ja nuorille hyvä lähtökohta on harrastuskalenteri, nuorisopalvelut sekä liikuntahallin toiminta.

Tohmajärvellä kannattaa aloittaa kulttuuritapahtumista, liikuntapaikoista ja luontoreiteistä, jotka tarjoavat mahdollisuuksia aktiiviseen arkeen ympäri vuoden. Kesäteatteri, konsertit ja näyttelyt antavat tilaisuuden tutustua paikallisiin ihmisiin.

TERVETULOA RAKENTAMAAN ELÄMÄÄ POHJOIS-KARJALAAN

Uuteen maahan muuttaminen tarkoittaa paljon muutakin kuin osoitteen vaihtumista. ELO-hankkeen tavoitteena on helpottaa ulkomailta muuttaneiden asettumista maakuntaan. Käytännössä se tarkoittaa parempaa neuvontaa, sujuvampia palveluja ja tiiviimpää yhteistyötä kuntien välillä.

TEKSTI: MARIT ROOSVALT, KOORDINAATTORI, ELO-HANKE/INTERNATIONAL HOUSE JOENSUU. KUVA: TOMMI RAUTIO

Kotoutuminen on moniulotteinen prosessi. Muuttajan pitää rakentaa arki alusta: on löydettävä palvelut, ihmiset, harrastukset, työmahdollisuudet ja oma paikka uudessa ympäristössä. Yhteiskunnalta tämä edellyttää palveluja, jotka tukevat arjen alkuun pääsemistä ja uuteen kotipaikkaan kiinnittymistä. Onnistunut asettautuminen ei synny yksittäisen toimijan varassa, vaan vaatii tiivistä yhteistyötä paikallisesti, alueellisesti ja koko maakunnan tasolla.

Stay and Live in North Karelia – Elä ja Osallistu Pohjois-Karjalassa (ELO-hanke) on kehittämishanke, jonka päämääränä on parantaa työvoiman saatavuutta kehittämällä palveluja, jotka auttavat ulkomailta muuttavia uusia kuntalaisia asettumaan ja kiinnittymään Pohjois-Karjalaan. Tavoitteeseen pyritään kehittämällä palveluja yhdessä kuntien, asiakkaiden ja verkostojen kanssa. Työssä hyödynnetään myös palvelumuotoilua ja kuntien välistä yhteistyötä.

Hankkeessa luodaan maakunnallinen asettautumis- ja kotoutumispalvelujen kokonaisuus sekä kehitetään näihin palveluihin liittyviä prosesseja.

Hankkeen päätoteuttajana toimii Joensuun kaupunki, ja osahankkeiden toteuttajina ovat Liperi, Kontiolahti, Nurmes, Juuka, Kitee, Outokumpu, Lieksa sekä Pohjois-Karjalan maakuntaliitto. Päähankkeeseen osallistuvat myös Tohmajärvi ja Ilomantsi.

Uusille kuntalaisille sujuvampaa tukea

Kunnat osallistuvat ELO-hankkeeseen pääosin omilla hankkeilla, jotta kehittävä asiakastyö kunnissa on mahdollista. Jokaisella kunnalla on omat kotoutumispalvelunsa asukkailleen.

Maakuntaliiton roolina on edistää maakunnallista yhteistyötä ja tukea alueelle ulkomailta muuttaneiden kotoutumista, asettautumista sekä aktiivista kuntalaisuutta yhteistyössä kuntien kanssa. Maakuntaliitto tukee myös kuntien luottamushenkilöiden ja työntekijöiden valmiuksia kotoutumistyön kehittämiseksi ja toteuttamiseksi.

ELO-hanke tekee tiivistä yhteistyötä Work in North Karelia (WiNK) -hankkeen kanssa. Molemmat hankkeet yhdessä vahvistavat maakunnan pitovoimaa, jotta Pohjois-Karjalassa olevat kansainväliset osaajat jäisivät pysyvästi maakuntaan.

Hankkeen tuloksena mukana olevissa kunnissa on toimivat palvelut ulkomailta muuttaneiden matalan kynnyksen ohjaukseen sekä osaamista palvelujen järjestämiseen ja hankkimiseen. Samalla maakuntaan rakentuu verkosto, joka tukee kotoutumistyötä tekevien ammatillista kehittymistä ja erityisosaamista.

ELO-hanke kestää 1.1.2025–30.6.2027.
Hanke on Euroopan sosiaalirahaston osarahoittama.

Lue lisää ELO-hankkeesta:

Infovideot kotoutumisesta:

KUVA: VISITKARELIA

Pohjois-Karjalassa katsotaan rohkeasti eteenpäin. Maakunta on tunnettu vahvasta osaamisesta, joissa tutkimus ja käytäntö kulkevat rinnakkain Maakunnan korkeakoulut ja yritykset kehittävät ratkaisuja, joilla vastataan koko maailman haasteisiin: puhdasta ruokaa, uusiutuvaa energiaa ja uusia teknologiota syntyy päivittäin. Täällä pienikin idea voi kasvaa vaikuttavaksi ja jokaisella on mahdollisuus olla mukana muutoksessa. Tämä tuo työtä tulevaisuuden kansainvälisille osaajille. Meillä arki on sujuvaa ja merkityksellistä, ja tulevaisuutta rakennetaan yhdessä koko maailmaa varten.

Pohjois-Karjala on aina ollut monikulttuurinen. Vahva karjalainen kulttuuri näkyy vieraanvaraisuutena ja yhteisöllisyytenä, mutta rinnalla arvostetaan erilaisia kulttuureja. Tänne tullaan opiskelemaan ja töihin eri puolilta maailmaa, joten ihmiset tuovat mukanaan omaa osaamistaan ja kulttuuriaan. Tavoitteena on ilmapiiri, jossa oma identiteetti säilyy, ja samalla opimme toisiltamme ja rakennamme yhteistä arkea toisiamme kunnioittaen.

Maakuntajohtaja Markus Hirvonen
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

POHJOIS-KARJALA

Euroopan unionin osarahoittama